

Ενδεικτικές απαντήσεις θεμάτων στις Ασκήσεις Αστικού και Αστικού Δικονομικού Δικαίου, στο Ενοχικό Δίκαιο και στις Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου

Ασκήσεις ΑσΔ και ΑσΔΔ

1. Η ζημία του Α προκλήθηκε κατά τη συμπλοκή του με τους Δ, Ε και Ζ, χωρίς να μπορεί να διακριβωθεί τίνος η πράξη την προκάλεσε. Είναι η λεγόμενη διαζευκτική αιτιότητα και η ΑΚ 926 καθιερώνει ευθύνη εις ολόκληρον των δραστών με την προϋπόθεση ότι η συμπεριφορά του καθενός ήταν παράνομη (προσβολή της σωματικής ακεραιότητας) και υπαίτια (δόλος έστω και ενδεχόμενος και ικανότητα για καταλογισμό – 917 εδ. 1). Το ίδιο ισχύει και για τον Χ, με τη διαφορά ότι ευθύνονται εις ολόκληρον και οι έξι νεαροί. Ότι σημειώθηκε παραπάνω για τον Χ, ισχύει και για την καταστροφή της βιτρίνας του Ψ. Για την κλοπή της ηλ. συσκευής θα μπορούσε να υποστηριχθεί το ίδιο, δεδομένου ότι και αυτή η ζημία θα μπορούσε να προβλεφθεί από ένα μέσο παρατηρητή. Θα μπορούσε όμως να υποστηριχθεί και η αντίθετη γνώμη, ότι δηλ. η παρεμβολή του κλέφτη της συσκευής διακόπτει τον αιτιώδη σύνδεσμο ανάμεσα στη συμπεριφορά των νεαρών και τη ζημία. Ως προς την κλοπή του πορτοφολιού θα πρέπει να δεχθούμε ότι απουσιάζει ο πρόσφορος αιτιώδης σύνδεσμος.

2. Πρόκειται για τη λεγόμενη “ζημία από σοκ” στις οποίες θεωρείται άμεσα ζημιωθείς και ένας τρίτος που, αν και δεν ήταν το θύμα, προσβλήθηκε άμεσα στην υγεία του. Συνεπώς ο Μ μπορεί να στραφεί εναντίον των Δ, Ε και Ζ και να ζητήσει διαφυγόντα κέρδη και ηθική βλάβη (ΑΚ 932). Υπάρχει και αντίθετη νομολογία που δεν δέχεται αυτή την άποψη, διότι η περίπτωση “δεν περιλαμβάνεται στο άρθρο 928 ΑΚ (επί θανατώσεως) που αποτελεί ειδική ρύθμιση και πρέπει να ερμηνεύεται στενά ανεξαρτήτως του ότι η επικαλούμενη γενεσιουργός αιτία της ζημιάς αυτής από τα εκτιθέμενα στην αγωγή, δεν τελεί σε άμεσο ουσιώδη σύνδεσμο με το ζημιόγONO γεγονός”.

3. Οι διάδικοι Δ, Ε και Ζ είναι απλοί ομόδικοι, καθόσον δεν συντρέχουν οι περιπτώσεις του άρθρου 76 ΚΠολΔ, σύμφωνα δε με το άρθρο 75 παρ. 1 και 2 επί απλής ομοδικίας κάθε ομόδικος ενεργεί στη δίκη ανεξάρτητα από τους άλλους, οι πράξεις δε και παραλείψεις του δεν βλάπτουν, ούτε ωφελούν τους άλλους. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο θα πρέπει: Σχετικά με τον Δ να θεωρήσει τους αγωγικούς ισχυρισμούς ομολογημένους και να κάνει δεκτή την εναντίον του αγωγή (άρθρο 271 ΚΠολΔ). Σχετικά με τον Ε να θεωρήσει, ότι προέβη στη δικαστική ομολογία του άρθρου 352 ΚΠολΔ και να προχωρήσει σε έκδοση απόφασης με βάση αυτό το δεδομένο. Σχετικά, τέλος, με τον Ζ να θεωρήσει, ότι αρνήθηκε την αγωγή και άρα ο Α οφείλει να αποδείξει τους ισχυρισμούς του.

4. Όπως σημειώθηκε και στις προηγούμενες απαντήσεις, εν προκειμένω πρόκειται για απλή ομοδικία. Άρα το άρθρο 76 παρ. 4 ΚΠολΔ δεν έχει εφαρμογή. Σε κάθε περίπτωση για τους Ε και Ζ δεν μπορεί να γίνει επέκταση των αποτελεσμάτων της απόφασης στους απλούς ομοδίκους Ε και Ζ επειδή η καταβολή της δικαστικής δαπάνης της πρωτόδικης (που δεν είναι ποτέ προσωρινά εκτελεστική) συνιστά σιωπηρή αποδοχή της απόφασης (ΚΠολΔ 537).

Γενικό Ενοχικό Δίκαιο

1. Ο Α έχει συνάψει σύμβαση με τον Β και χρησιμοποιεί ως βοηθό εκπλήρωσης το γιο του Γ, με αποτέλεσμα να ευθύνεται κατά την ΑΚ 334 § 1 για τη ζημία που προξενείται από τη συμπεριφορά του Γ. Πράγματι συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ευθύνης για αλλότριο πταίσμα, αφού υπάρχει ανάμιξη του ενδιάμεσου προσώπου (Γ) στο πεδίο της επαγγελματικής δραστηριότητας του κυρίου Α, με τη βούληση του κυρίου και χωρίς να είναι αναγκαία η σύμβαση μεταξύ οφειλέτη Α και βοηθού Γ καθώς και νόμιμος λόγος ευθύνης, δηλ. πταίσμα του βοηθού, το οποίο πρέπει να έχει γίνει στο πλαίσιο εκπλήρωσης της παροχής του οφειλέτη. Για το πταίσμα του Γ απαιτείται ικανότητα για καταλογισμό, την οποία διαθέτει ο Γ (ΑΚ 331, που παραπέμπει στις ΑΚ 915-918. Ειδικότερα η πλήρης ικανότητα του Γ συνάγεται εξ αντιδιαστολής από την ΑΚ 917 εδ. 1. Επομένως καταρρίπτονται οι ισχυρισμοί του Α με στοιχ α. Για την απαλλακτική ρήτρα που υπονοεί ο Α με τον ισχυρισμό β (ΑΚ 334 § 2 σε συνδ. με 332 § 1), αυτή μπορεί να συναφθεί και σιωπηρά, αλλά σιωπηρή αποδοχή, μόνον δηλαδή από την αναγραφή σε πινακίδα, χωρίς να γνωρίζει ο πελάτης ότι συνάπτει απαλλακτική ρήτρα, δύσκολα γίνεται δεκτή. Άρα, απορρίπτεται και ο ισχυρισμός β. Ο ισχυρισμός γ είναι η ένσταση συμψηφισμού που είναι νόμιμη, διότι συντρέχουν οι

προϋποθέσεις των ΑΚ 440 και 444 και επιφέρει απόσβεση στο μέτρο που καλύπτονται οι αντίθετες απαιτήσεις, δηλαδή ο Α οφείλει 1.000 Ευρώ. Δεν έχει σημασία που η ανταπαίτηση πηγάζει από διαφορετική αιτία.

2. Πρόκειται για μια πολυπρόσωπη ενοχή, στην οποία κάθε σχέση θα κριθεί ξεχωριστά. Ως προς την παράδοση του ποδηλάτου, πρόκειται για δύο δανειστές που μπορούν να απαιτήσουν από τον οφειλέτη αδιαίρετη παροχή (ΑΚ 495 § 1). Επομένως ο οφειλέτης Α οφείλει το ποδήλατο και στους δύο μαζί και δεν μπορεί να το παραδώσει μόνον στον Β. Ως προς το δικαίωμα υπαναχώρησης, θα πρέπει να ασκηθεί προς όλους, δηλαδή όχι μόνον προς τον Γ (ΑΚ 396 § 1). Ως προς το τίμημα, επειδή είναι παροχή διαιρετή, πρόκειται σε περίπτωση αμφιβολίας για διηρημένη ενοχή (ΑΚ 480), δηλ. ο κάθε οφειλέτης οφείλει ίσο μερίδιο με τον άλλο, εδώ το μισό. Επομένως ο Α δεν μπορεί να ζητήσει ολόκληρο το τίμημα από τον Β.

3. Η στερητική αναδοχή χρέους έχει διφυή χαρακτήρα, δηλ. αποτελεί εκποιητική σύμβαση, αφού απαλλάσσεται αμέσως ο παλιός οφειλέτης και υποσχετική ταυτοχρόνως, επειδή ο αναδοχέας έχει υποχρέωση καταβολής του χρέους. Η σωρευτική αναδοχή, αφού δεν απαλλάσσεται ο παλιός οφειλέτης, αποτελεί μόνον υποσχετική σύμβαση. Και οι δύο είναι ανατιώδεις συμβάσεις, διότι ο αναδοχέας δεν έχει δικαίωμα να προτείνει στο δανειστή ενστάσεις από τη σχέση του με τον παλιό οφειλέτη (ΑΚ 474). Και οι δύο είναι ενοχικές συμβάσεις, διότι αναφέρονται σε χρέος ως αντικείμενο ενοχής.

Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου

1. Ο Α έχει περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία και δεν είναι ικανός για τη σύναψη της αγοράς του υπολογιστή, επομένως η σύμβαση είναι άκυρη (ΑΚ 130, 133 και δεν υπάρχουν στοιχεία για την υπαγωγή στην ΑΚ 135). Επειδή είναι άκυρη, δεν παράγει αποτελέσματα (ΑΚ 180) και ο Α δεν έχει υποχρέωση καταβολής του τιμήματος. Αποζημίωση κατά την ΑΚ 132 δεν μπορεί να ζητήσει ο Β, αν και πίστευε καλόπιστα ότι ο Α είναι ενήλικος, διότι η διάταξη αναφέρεται μόνον σε αυτούς που έχουν σχετική ανικανότητα, όπως είναι κάποιος που πάσχει από πνευματική νόσο και όχι στους ανηλίκους [Τα ερωτήματα του πρακτικού αναφέρονται στο τίμημα και την αποζημίωση].

2. Στην προκειμένη περίπτωση συντρέχει κατάχρηση πληρεξουσιότητας, δηλ. ο πληρεξούσιος ενήργησε μέσα στα τυπικά όρια της εξουσίας αντιπροσωπεύσεως (ΑΚ 211 § 1 εδ. 1), αντίθετα όμως με τα συμφέροντα του πληρεξουσιοδότη. Ο Α δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι η μεταβίβαση στον Γ δεν τον δεσμεύει. Μπορεί όμως να στραφεί εναντίον του Β και να ζητήσει αποζημίωση. Αν όμως ο Γ βαρύνεται με υπαιτιότητα και γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι ο πληρεξούσιος Β ενήργησε αντίθετα με τα συμφέροντα του αντιπροσωπευομένου Α, ο Α δεν δεσμεύεται και έχει δικαίωμα να εγκρίνει ή να μην εγκρίνει τη δικαιοπραξία.

3. Η Α γίνεται ικανή για δικαιοπραξία όταν ενηλικιώνεται (ΑΚ 127), δηλ. όταν περάσει ολόκληρη η αντίστοιχη ημερομηνία του έτους στο οποίο κλείνει το 18ο έτος της ηλικίας της, δηλ. η 14.11.2019 (συνδ. ΑΚ 241 § 2 και 243 § 3). Τότε μπορεί να συνάψει μίσθωση, αλλιώς η μίσθωση είναι άκυρη (ΑΚ 130). Η μίσθωση πράγματος είναι σύμβαση και όχι μονομερής δικαιοπραξία, διότι περιέχει δήλωση βουλήσεως από δύο πρόσωπα που ξεκινούν από αντίθετη κατεύθυνση, αλλά επιδιώκουν κοινό αποτέλεσμα. Είναι υποσχετική, διότι δεν μειώνεται το ενεργητικό των δηλούντων, αλλά αναλαμβάνονται υποχρεώσεις. Είναι σύμβαση αμοτεροβαρής διότι έχει παροχή και αντιπαροχή με ανταλλακτική σχέση και επαχθής, διότι υπάρχει αντάλλαγμα.